

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/311/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1512225763
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1512225763.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanej: Ing. U. H., P. P. X, W., zastúpenej advokátkou JUDr. Henrietou Danišovou, Janka Alexyho 7, Bratislava, o zaplatenie 123,84 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č.k. 11C/76/2013-84, zo dňa 25.5.2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd späťvzatie žaloby v časti istiny 123,84 eura **n e p r i p ú ť a .**

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti úrokov z omeškania vo výške 15,25 eura **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi proti žalovanej **p r i z n á v a** plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu o zaplatenie istiny 123,84 eura, žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania 15,25 eura a vo zvyšku úrokov z omeškania žalobu zamietol s tým, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu 15.10.2012 domáhal zaplatenia dlhu, vzniknutého neplatením za odber zemného plynu na odbernom mieste O. X Q. W..

2. Súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že L. M. (ďalej len „pôvodný žalovaný“) sa 4.7.2001 prihlásil v spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s., k odberu zemného plynu pre odberateľov kategórie domácnosť. Dodávateľ zemného plynu vyúčtoval pôvodnému žalovanému cenu plynu dodaného do odberného miesta v období od 23.2.2007 až 22.2.2010 faktúrou č. XXXXXXXXXXXX sumu 14,04 eura, splatnú 30.3.2007, č. XXXXXXXXXXXX sumu 33,73 eura, splatnú 31.3.2008, č. XXXXXXXXXXXX sumu 33,89 eura, splatnú 31.3.2009, č. XXXXXXXXXXXX sumu 35,16 eura, splatnú 31.3.2010 a č. XXXXXXXXXXXX sumu 7,02 eura, splatnú 23.6.2010. V tomto období odberateľ preddávky za opakované dodávky neplatil. Slovenský plynárenský priemysel, a.s. dňa 18.1.2011 postúpil pohľadávky, ktoré mu vznikli voči pôvodnému žalovanému na základe zmluvy za opakované dodávky plynu a ktoré sú predmetom sporu, spolu s ich príslušenstvom a všetkými právami s nimi spojenými na postupníka spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o. Pôvodný žalovaný 30.3.2014 zomrel bez zanechania závetu. Dedičom nebohého sa stala na základe Osvedčenia o dedičstve 1D/876/2014-71, Dnot 108/2014 z 26.2.2015, vydaného JUDr. U. O., notárkou so sídlom L. XX, W. (ďalej len „Osvedčenie o dedičstve“), ktoré nadobudlo účinky právoplatného uznesenia o dedičstve dňa 26.2.2015 Ing. U. H. (žalovaná). Žalovaná 2.6.2015 zaplatila na účet žalobcu 42,18 eura.

3. Súd prvej inštancie na námietku premlčania vznesenú žalovanou uviedol, že plynutie trojročnej premlčacej lehoty začalo pri faktúre č. XXXXXXXXXX, splatnej 30.3.2007, dňom 31.3.2007 a skončilo dňom 31.3.2010, pri faktúre č. XXXXXXXXXX, splatnej 31.3.2008, dňom 1.4.2008 a skončilo dňom 1.4.2011, pri faktúre č. XXXXXXXXXX, splatnej 31.3.2009, dňom 1.4.2009 a skončilo dňom 1.4.2012. Uplatnená námietka premlčania spôsobila stratu nároku žalobcu vymáhať úhradu za spotrebovaný plyn 81,66 eura (14,04 eura + 33,73 eura + 33,89 eura) spolu s príslušenstvom súdnou cestou, preto súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie 81,66 eura s príslušenstvom zamietol. Žalobu v zostávajúcej časti, o zaplatenie 42,18 eura (35,16 eura + 7,02 eura), zamietol ako nedôvodnú, pretože v tejto časti dlh zanikol splnením, keď túto pohľadávku žalobcu žalovaná uhradila 2.6.2015.

4. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal z toho, že žalovaná sa preukázateľne dozvedela o existencii predmetného dlhu a o jeho výške 27.4.2015, kedy jej bol ako procesnému nástupcovi po pôvodnom žalovanom doručený žalobný návrh s prílohami a nepremičanú časť vymáhanej pohľadávky uhradila 2.6.2015. Rozhodnutie o uplatnenom úroku z omeškania odôvodnil tým, že nárok na úroky z omeškania s plnením peňažného dlhu vzniká bez ohľadu na to, čo spôsobilo omeškanie, úroky z omeškania možno priznať iba od toho času, keď sa dlžník dostal do omeškania. Základným predpokladom vzniku nároku na úroky z omeškania je teda existencia omeškania s plnením peňažného dlhu a základným predpokladom takéhoto omeškania je existencia pohľadávky, teda práva na peňažné plnenie a jej zročnosť. Dedič dlžníka je povinný zaplatiť úroky z omeškania za dobu do smrti len v tom rozsahu, v akom po pripočítaní k dlhu, ktorý na neho prešiel, neprevyšujú cenu nadobudnutého dedičstva. Úroky z omeškania za dobu po smrti dlžníka nie sú sankciou za omeškanie zomretého, ale za omeškanie dediča s plnením dlhu, ktorý na neho prešiel. Dedič dlžníka je preto povinný tieto zaplatiť bez obmedzenia vyplývajúceho z § 470 Občianskeho zákonníka. S poukazom na § 54 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 488, § 489, § 494, § 524, § 526, § 100, § 101, § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov preto zaviazal žalovanú na zaplatenie zákonných úrokov z omeškania 15,25 eura, ktoré pozostávajú zo sumy 12,65 eura = 9% ročne zo sumy 35,16 eura od 1.4.2010 do smrti dlžníka 30.3.2014 (1459 dní omeškania/365 x 0,09 x 35,16 eura) + sumy 2,38 eura = 9% ročne zo sumy 7,02 eura od 24.6.2010 do smrti dlžníka 30.3.2014 (1375 dní omeškania/365 x 0,09 x 7,02 eura) + sumy 0,22 eura za omeškanie dediča s plnením dlhu = 5,5% ročne zo sumy 42,18 eura od 29.4.2015 do 2.6.2015 (34 dní omeškania/365 x 0,055 x 42,18 eura). Poukázal na ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právny predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Keďže čas splnenia žalobou uplatnenej pohľadávky dohodnutý nebol, nebol určený ani rozhodnutím, ani ustanovený právny predpisom a žalovaná sa preukázateľne dozvedela o existencii dlhu a jeho výške doručením žaloby 27.4.2015, bolo jej povinnosťou splniť dlh v nepremičanej časti žalobcovi v nasledujúci deň, t.j. 28.4.2015. Keďže dlh splnila až 2.6.2015, bola s plnením dlžnej sumy 42,18 eura v omeškaní od 29.4.2015 do 2.6.2015. O úrokoch z omeškania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v spojení s § 3 nariadenia č. 87/1995 Z.z. a s prihliadnutím na § 470 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 2 OSP; v časti o zaplatenie istiny bol žalobca neúspešný, čiastočne úspešný bol v časti o zaplatenie úrokov z omeškania. S prihliadnutím na čiastočný úspech oboch strán sporu žiadnej z nich náhradu trov nepriznal. Zo spisu nezistil, že by prevažne úspešnej žalovanej v tomto konaní nejaké trovy vznikli.

5. Proti vyhovujúcej časti rozsudku podala žalovaná odvolanie a žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť, príp. zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Uviedla, že súd prvej inštancie k svojim záverom dospel úvahou, ktorá je nepreskúmateľná, jednotlivé úvahy si navzájom odporujú, nevyhodnotil vôbec jej tvrdenia a ňou predložené dôkazy, čím porušil jej právo na spravodlivý proces. Namietala, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s ustanovením § 175n OSP a tým, že žalovaná pohľadávka nebola prihlásená v dedičskom konaní. Taktiež sa nevysporiadal s tým, že k veci pristúpila čestne a dôvodnú pohľadávku ihneď uhradila, ako sa o nej dozvedela, v rámci jej ekonomických možností; v tom čase bola nezamestnaná a doklad o evidencii uchádzačov o zamestnanie predložila. Priznané úroky z omeškania navyše predstavujú hodnotu viac ako 1/3 istiny, čo považovala za rozporné s dobrými mravmi. Podotkla, že cena dedičstva bola vyčerpaná a výška úrokov z omeškania 15,25 % (správne 15,24 eura, pozn. odvolacieho súdu), presahuje hodnotu nadobudnutého dedičstva a nenesie za ne zodpovednosť (§ 470 Občianskeho zákonníka). Ak súd prvej inštancie vychádzal z toho, že zodpovedá za dlhy poručiteľa nad hodnotu nadobudnutého dedičstva, porušil §

470 Občianskeho zákonníka; zodpovednosť za dlhy sa posudzuje v sumáre (slovo „dlhy“), nie každý dlh osobitne do výšky hodnoty dedičstva. Napokon uviedla, že súd prvej inštancie mal jej stanovisko k návrhu ako takému zaslať žalobcovi na vyjadrenie a vyjadrenie žalobcu jej mal zaslať na oboznámenie sa s ním. Pokiaľ tak neurobil, procesne pochybil a uprel jej právo na spravodlivý proces. To, či súd prvej inštancie takto postupoval z odôvodnenia nevyplýva, čo považovala za vadu odôvodnenia.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

7. Po doručení rozsudku, predtým ako nadobudol právoplatnosť, vzal žalobca žalobu v časti istiny 123,84 eura podaním z 26.5.2016, doručeným súdu prvej inštancie 1.6.2016, späť. Žalovaná so späťvzatím žaloby nesúhlasila, pretože vec bola prejednaná a rozhodnutá vo veci samej v jej prospech, čo má dopad na jej právnu istotu a ochranu jej záujmov a preto, že rozsudok vo veci samej má vyššiu právnu váhu ako procesné uznesenie. Uviedla, že nepripustením späťvzatia sa vylúči konanie žalobcu smerom k akémukoľvek pokusu o ďalšie vymáhanie pohľadávky, k čomu poukázala na verejne známe postupy žalobcu pri vymáhaní pohľadávok.

8. Odvolací súd o čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodoval napriek tomu, že žalobca v podaní z 20.7.2016 uviedol, že na ňom netrvá, pretože ak žalobca vzal žalobu (aj čiastočne) späť, nemôže späťvzatie odvolať (R 60/1999). V zmysle ustanovenie § 370 ods. 2 CSP späťvzatie žaloby v časti istiny 123,84 eura pre nesúhlas žalovanej nepripustil, preto, že dôvody jej nesúhlasu s čiastočným späťvzatím žaloby považoval za vážne, pokiaľ v záujme jej právnej istoty trvala na tom, aby ostala v platnosti zamietajúca časť rozsudku.

9. Odvolací súd potom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 31.5.2018 (§ 378 ods. 1 CSP, § 219 ods. 3 CSP).

10. Rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil, pretože je v napadnutej časti vo výroku vecne správny a nakoľko sa v celom rozsahu stotožňuje s jeho odôvodnením, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

11. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti žaloby v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa úrokov z omeškania s úhradou nepremičanej ceny zemného plynu, vyfakturovanej faktúrou č. XXXXXXXXXXXX na sumu 35,16 eura a č. XXXXXXXXXXXX na sumu 7,02 eura, a zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania dospel v súlade s § 132 ods. 1 OSP, platným v čase jeho rozhodovania k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil aj správny právny záver, že žalovaná zodpovedá za tieto žalobou uplatnené dlhy poručiteľa a je povinná uhradiť žalobcovi prislúchajúce úroky z omeškania s ich úhradou.

12. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou.

13. Občiansky zákonník vychádza pri úprave zodpovednosti dedičov podľa citovaného ustanovenia zo zásady zodpovednosti v rozsahu ceny zdedeného majetku tak, aby nadobudnutie dedičstva neznamenal pre dediča majetkové riziko. Všeobecne platí, že v konaní, v ktorom poručiťelov veriteľ uplatňuje proti poručiťelovým dedičom pohľadávku, ktorú mal proti poručiťelovi, je súd povinný zaoberať sa otázkou v akom rozsahu zodpovedajú dedičia podľa § 470 Občianskeho zákonníka za poručiťelove dlhy, a to obzvlášť vtedy, ak dedičia namietajú, že v tomto rozsahu už plnili na úhradu iných pohľadávok poručiťelových veriteľov.

14. Súd prvej inštancie sa v danej veci zaoberal otázkou zodpovednosti žalovanej v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom vychádzal z dôkazov predložených žalovanou a to Osvedčenia o dedičstve a dokladu o zaplatení 42,18 eura za poručiťeľa, ktoré boli uplatnené v tomto

konaní. Zodpovednosť žalovanej za dlhy poručiteľa vyhodnotil podľa odvolacieho súdu správne, ak žalovaná v priebehu konania netvrdila, že za uplatnený dlh poručiteľa nezodpovedá, pretože už bola vyčerpaná hodnota dedičstva, ktoré nadobudla; touto skutočnosťou sa preto súd prvej inštancie nemal dôvod zaoberať.

15. Podľa ustanovenia § 153 ods. 1 OSP, podľa ktorého súd prvej inštancie rozhodoval, súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

16. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o veci vychádzal z Osvedčenia o dedičstve po poručiteľovi Ľudovítovi Horváthovi, z ktorého bolo zrejmé, že čistá hodnota dedičstva je 3.115,59 eura. Poukaz žalovanej na ustanovenia § 175n OSP, upravujúceho tzv. konvokáciu veriteľov, podľa ktorého súd na návrh dedičov vydá uznesenie, v ktorom vyzve veriteľov, aby mu oznámili svoje pohľadávky v lehote, ktorú v uznesení určí, a poučí ich o tom, že dedičia nezodpovedajú veriteľom, ktorí svoje pohľadávky včas neoznámili, pokiaľ je uspokojením pohľadávok ostatných veriteľov vyčerpaná cena dedičstva, ktoré dedičia nadobudli a skutočnosť, že žalovaná podala návrh podľa tohto ustanovenia, nie je dôvodom pre záver, že nezodpovedná za dlhy poručiteľa v rozsahu odvolaním napadnutých úrokov z omeškania 15,25 eura. Skutočnosť, že uspokojila pohľadávky ostatných veriteľov v rozsahu nadobudnutého dedičstva v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázala a takúto skutočnosť ani netvrdila. Vo svojom vyjadrení k žalobe vo vzťahu k úrokom z omeškania uviedla len to, že žiada, aby súd žalobcovi úroky z omeškania nepriznal, pretože na jej strane sú dôvody hodné osobitného zreteľa, a to, že pohľadávku osobne nezavinila, uhradila ju akonáhle sa o nej dozvedela a je nezamestnaná.

17. Pokiaľ strana v konaní neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Zákon určuje dôkazné bremeno a bremeno tvrdenia ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok sporu, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania.

18. Žalobkyňa v dôvodoch odvolania poukazovala na to, že 7.4.2015 zaplatila za poručiteľa 921,36 eura, dňa 4.6.2015 sumu 56,22 eura, dňa 11.1.2015 sumu 99,50 eura, dňa 3.12.2015 sumu 1.175,22 eura a dňa 1.6.2015 sumu 42,18 eura (pri sume 824 eura nebolo možné z predložených dokladov zistiť, kedy bola uhradená). Na tvrdenia žalovanej uvedené v odvolaní a pripojené doklady o úhradách nebolo možné v odvolacom konaní prihliadať, nakoľko ide o skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli odvolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 205a ods. 1 písm. d) OSP (s výnimkou úhrady 42,18 eura žalobcovi dňa 1.6.2015). Žalovaná nepreukázala a ani netvrdila v odvolaní, že tieto tvrdenia uplatnila na obranu proti žalobe aj v konaní pred súdom prvej inštancie a dôkazy k nim v tomto konaní nemohla predložiť, hoci o povinnosti oznámiť všetky skutočnosti a predložiť k nim dôkazy do skončenia dokazovania bola poučená (poučenie jej bolo doručené poštou dňa 27.4.2015) a v tomto poučení bola informovaná aj o tom, že na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr, súd nebude prihliadať.

19. Námietku nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie, ktorým malo byť žalovanej odňaté právo na spravodlivý proces tým, že súd prvej inštancie jej vyjadrenie vo veci nezaslal žalobcovi a jej nedoručil jeho následné vyjadrenie, po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Súd prvej inštancie vyjadrenie žalovanej vo veci zo dňa 1.6.2015 doručil žalobcovi na vyjadrenie dňa 4.2.2016, ten naň však nereagoval.

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mal vo veci plný úspech.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).